

STORTINGET

Innst. 383 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
frå familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:154 S (2024–2025)

Innstilling frå familie- og kulturkomiteen om
Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Tage Pettersen, Svein Harberg og Turid Kristensen
om å innlemme Svalbard i Norsk filminstituts for-
skrifter

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet vert det fremma følgjande forslag:

«Stortinget ber regjeringen endre virkeområdet for Norsk filminstituts relevante forskrifter om støtte til film- og serieproduksjon til også å omfatte Svalbard, slik at kostnader påløpt på Svalbard regnes som kostnader påløpt i Norge.»

Det vert vist til dokumentet for nærare utgreiing om forslaget. Dokumenta i saka er tilgjengelege på sakssida på stortinget.no.

Handsaminga i komiteen

Komiteen har mottatt tre skriftlege høyringsinnspel i saka.

Uttale av 29. april 2025 frå Kultur- og likestillingsdepartementet ved statsråd Lubna Jaffery ligg ved innstillinga.

Merknader frå komiteen

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Åse Kristin Ask Bakke, Mona Nilsen og Torstein Tvedt Solberg, frå Høgre, Turid Kristensen og fung. leiar Tage Pettersen, frå Senterpartiet, Åslaug Sem-Jacobsen og Per Olav Tyldum, frå Framstegspartiet, Silje Hjemdal, frå Sosialistisk Venstreparti, Kathy Lie, og frå Venstre, Naomi Ichihara Røkkum, viser til representantforslaget frå Tage Pettersen, Svein Harberg og Turid Kristensen der dei tek til orde for å endre verkeområdet for forskriftene til Norsk filminstitutt, slik at desse òg gjeld for Svalbard. Forslagsstillarane peikar på at Svalbard er ein integrert del av kongeriket Noreg, med særlege kvalitetar som gjer øygruppa attraktiv for film- og serieproduksjon, men at dagens regelverk ikkje legg til rette for dette på ein føreseieleg måte. Forslagsstillarane viser vidare til at dette kan føre til uvisse og dårlegare rammevilkår for aktørar som ønskjer å spele inn film der, samanlikna med fastlandet.

Komiteen registrerer at det har kome inn tre høyringsinnspel i saka, og at alle tre støttar forslaget om å innlemme Svalbard i forskriftene til Norsk filminstitutt.

Komiteen viser til svarbrevet frå statsråden som understrekar Svalbards særegne og sårbare villmarksnatur. Statsråden legg til grunn at ei endring i forskrifta kan føre til auka ferdsel og belastning på denne naturen, og meiner dette truleg ikkje vil vere i tråd med miljømåla for Svalbard. Statsråden tilrår difor ikkje å endre forskrifta slik at Svalbard vert omfatta.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet

og Venstre, viser til at Svalbardloven § 2 annet ledd slår fast at offentligrettslige reguleringer utover strafferett og rettergangslovgivning ikke gjelder på Svalbard, med mindre det er særskilt fastsatt. Siden det ikke er fastsatt i Norsk filminstitutt (NFI) forskrifter at de skal gjelde for Svalbard, følger det av Svalbardloven § 2 at de ikke gjelder der.

Opprettholdelsen av det norske samfunnet på øygruppen er et sentralt mål for svalbardpolitikken. I den nye svalbardmeldingen tydeliggjør regjeringen at næringsutvikling er nødvendig for å nå dette målet. Regjeringen anerkjenner også behovet for å fremme bærekraftig næringsutvikling i Longyearbyen ved å sikre stabile rammebetingelser for næringslivet, med fokus på økt verdiskaping innenfor eksisterende næringer.

Svalbard, med sine naturgitte kvaliteter, særegne villmark og utbygd infrastruktur på 78 grader nord, er et meget ettertraktet innspillingssted. I løpet av de siste 30 årene har det allerede blitt spilt inn over 450 filmer på Svalbard, inkludert naturdokumentarer, norske drama-serier og filmer samt internasjonale dramaserier og spillefilmer i ulike skalaer. Filmproduksjon er allerede en viktig næring på Svalbard og er tett knyttet til andre næringer på øygruppen som forskning og turisme. Det svekker Norges renomme som produksjonsland for film dersom Norge tilbyr uforutsigbar, forvirrende og lite transparente rammevilkår og/eller saksbehandling.

Flertallet viser til at det ikke er mottatt noen høringsinnspill som er negative til representantforslaget og dets innhold. FilmReg, som er en av tre som har sendt inn en positiv høringsuttalelse, skriver avslutningsvis i sitt notat at svalbardmiljøloven er det verktøyet som skal brukes til å ivareta miljøhensyn.

Flertallet er som statsråden opptatt av å ivareta Svalbards særegne villmarksnatur. Det er av stor betydning og interesse at natur og miljø ikke utsettes for større belastning enn det som er bærekraftig. For å regulere dette har Sysselmesteren en rekke ferdselsrestriksjoner som håndheves og som selvfølgelig gjelder for alle, inkludert filmnæringen, på øygruppen. Det å få tilsagn om økonomisk støtte til film- og serieproduksjon på Svalbard er ikke det samme som å få nødvendige godkjenninger for selve produksjonen på øygruppen. Flertallet er derfor ikke enig med statsråden som mener det er uaktuelt å endre forskriftene slik at Svalbard omfattes.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Senterpartiet og Venstre viser til at det under innspillingen av storfilmen «Mission Impossible – The Final Reckoning» ble spilt inn scener på Svalbard, hvor det ble gjort tilpasninger som viser at filmproduksjon lar seg forene med det strenge miljøregelverket og ferdselsrestriksjonene på Svalbard. Eksempelvis ønsket filmproduksjonen opprinnelig å bruke helikopter un-

der innspillingen, men løste dette på annet vis da restriksjonene var til hinder for dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Venstre, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen endre virkeområdet for Norsk filminstitutts relevante forskrifter om støtte til film- og serieproduksjon til også å omfatte Svalbard, slik at kostnader påløpt på Svalbard regnes som kostnader påløpt i Norge.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til departementets vurdering av representantforslaget, der det understrekes at bevaring av Svalbards unike villmarksnatur er et hovedmål i norsk svalbardpolitikk. Disse medlemmer støtter statsrådets vurdering og viser til prinsippet om at miljøhensyn skal ha forrang når de kommer i konflikt med andre interesser. Det innebærer at hensynet til å beskytte Svalbards sårbare natur veier tyngre enn ønsket om å åpne for økt aktivitet fra internasjonal filmindustri. Naturen på Svalbard er uerstattelig, og risikoen for skade som følge av økt ferdsel og belastning vurderes som for høy. Disse medlemmer støtter derfor ikke forslaget om å endre gjeldende forskrift slik at Svalbard inkluderes i virkeområdet for Norsk filminstitutts støtteordninger.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Dokument 8:154 S (2024–2025) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tage Pettersen, Svein Harberg og Turid Kristensen om å innlemme Svalbard i Norsk filminstitutts forskrifter – vedtas ikke.»

Forslag fra mindretal

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Dokument 8:154 S (2024–2025) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tage Pettersen, Svein Harberg og Turid Kristensen om å innlemme Svalbard i Norsk filminstitutts forskrifter – vedtas ikke.

Tilråding fra komiteen

Komiteen si tilråding vert fremma av medlemene i komiteen frå Høgre, Senterpartiet, Framstegspartiet og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjere følgjande

vedtak:

Stortinget ber regjeringen endre virkeområdet for Norsk filminstitutt relevante forskrifter om støtte til film- og serieproduksjon til også å omfatte Svalbard, slik at kostnader påløpt på Svalbard regnes som kostnader påløpt i Norge.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 20. mai 2025

Tage Pettersen

fung. leiar

Per Olav Tyldum

ordførar

VEDLEGG

**DET KONGELIGE
KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT**

Statsråden

Familie- og kulturkomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref
25/1816-

Dato
29. april 2025

Kultur- og likestillingsministerens uttalelse til representantforslag 8:154 S (2024-2025)

Jeg viser til brev fra familie- og kulturkomiteen av 8. april 2025 vedlagt representantforslag 8:154 S (2024-2025) fra stortingsrepresentantene Tage Pettersen, Svein Harberg og Turid Kristensen, med anmodning om kultur- og likestillingsministerens uttalelse innen 29. april 2025.

Forslaget er som følger:

Stortinget ber regjeringen endre virkeområdet for Norsk filminstitutts relevante forskrifter om støtte til film- og serieproduksjon til også å omfatte Svalbard, slik at kostnader påløpt på Svalbard regnes som kostnader påløpt i Norge.

Svar:

På Svalbard gjør det seg gjeldende helt spesielle hensyn som gjør at filmpolitikken må vurderes opp mot svalbardpolitiske mål og svalbardmiljøloven.

Bevaring av Svalbards særegne villmarksnatur et av hovedmålene for norsk svalbardpolitikk og det er norsk politikk at miljøhensyn skal veie tyngre ved konflikt med andre interesser, jf. stortingsmeldingen om Svalbard (Meld. St. 26 (2023-2024)). På Svalbard skjer klimaendringene raskere enn noe annet sted og konsekvensene for naturen og kulturmiljøet er allerede merkbare. I tillegg har sterk vekst i turisme og forskning på Svalbard over mange år, ført til økt belastning på sårbart naturmiljø og kulturminner. Derfor er også reglene for ferdsel strammet inn i 2024.

Den foreslåtte endringen har som formål å trekke store internasjonale film og serieproduksjoner til Svalbard. Det vil i så fall kunne medføre økt ferdsel og belastning på det sårbare naturmiljøet på Svalbard på en måte som neppe vil være i tråd med miljømålene for Svalbard. Det er følgelig sannsynlig at en slik endring vil få konsekvenser som ikke er forenlige med svalbardpolitiske mål og svalbardmiljøloven. Norge bør derfor uansett ikke legge opp til aktive økonomiske støtteordninger til næringsvirksomhet som kan komme i konflikt med de svalbardpolitiske mål.

Departementet vurderer det derfor ikke som aktuelt å endre forskriften slik at Svalbard omfattes.

Med hilsen

Lubna Jaffery

